

kunnen allerlei veranderingen, o. a. pyknose en karyorrhesis, vertoonen, maar het is niet juist, te zeggen, dat, wanneer een snelle nekrose is opgetreden, „de kernen dan ook wel uiteengevallen of verdwenen zullen zijn”. Plotselinge sterke warmtewerking kan onmiddellijken celdood door coagulatie veroorzaken (verbranding!). In dezen gedachtengang moge collega ALBERTI mijn opmerking beschouwen, dat bijv. fixatievloeistoffen een zeer snel afsterven van de cel veroorzaken, zonder dat bijzondere kernveranderingen zijn waar te nemen. Zelfs volgens de definities SCHMAUS-HERXHEIMER moet in mijn geval van pyknose gesproken worden.

Moeilijk valt mij aan te nemen, dat de in mijn geval kort vóór den dood opgetreden vaste grijswitte plek eenvoudig als ontaarding zou zijn te beschouwen; wel gaat aan langzaam optredende nekrose gewoonlijk een reeks van ontaardingsveranderingen vooraf, maar een zoo grof anatomisch waarneembare verandering, die door een sterk werkende oorzaak moet zijn opgetreden, slechts ontaarding te noemen, schijnt mij minder juist. Het begrip hyalien is te veelomvattend, te vaag, om hier in het kort te bespreken.

Groningen, 17 Februari 1918.

C. W. G. MIEREMET.

HONOREERING VAN VERLOSKUNDIGE HULP.

Tot mijn verwondering las ik in het advies der centrale commissie voor de beroepsbelangen, gepubliceerd in het juist verschenen jaarverslag over 1917 (Bijblad n°. 7, 1918, I, bldz. 468) den raad om voor verloskundige hulp f 5.— à f 15.— te rekenen. Indien hiermede bedoeld is verloskundige *kunsthulp* op aanvraag van een vroedvrouw, wensch ik alleen te wijzen op de niet voldoende omschreven uitdrukking. Ik vrees namelijk, dat die geneesheeren, die, beschamend voor onzen stand, concurrerend optreden tegenover vroedvrouwen, in dit advies goedkeuring van hun tarieven zullen lezen en zich erop zullen beroepen. Ik vermoed, dat de centrale commissie voor de beroepsbelangen het anders bedoeld heeft en het met mij eens zal zijn, dat het aangegeven tarief voor gewone verloskundige hulp moordend concurrerend is tegenover vroedvrouwen; ik hoop dus, dat zulks een vergissing is, dat het woordje *kunst* vergeten is.

Voor het geval, dat in die gemeente geen vroedvrouw gevestigd is, zou het advies moeten luiden om voor dat werk een vroedvrouw te eischen. Bij die personen past voor de gewone verloskundige hulp een vroedvrouw, geen geneesheer.

Groningen, 19 Februari 1918.

B. NOORDHOFF.

EEN ANTWOORD.

Op de vraag van den heer G. P. FRETTS in dit *Tijdschrift*, 16 Februari 1918, zij geantwoord, dat mij bekend was, dat hij over de 5 met een foramen sacrale superius voorziene ossa sacra, die zich in het ontleedkundig museum in Amsterdam bevinden, een mededeeling heeft gedaan. Bedoeld artikel, waarin deze mededeeling voorkomt, heb ik indertijd met belangstelling gelezen. De heer FRETTS moge hieruit besluiten, dat het niet vermelden van zijn naam een onwillekeurig verzuim mijnerzijds is geweest.

Amsterdam, 19 Februari 1918.

W. A. MIJSBERG.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Verslag der Rijksverzekeringsbank over 1916.

Als bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staatscourant* van Vrijdag 15 Februari 1918, n°. 39, is verschenen het verslag omtrent den staat der rijksverzekeringsbank en haar werkzaamheden in het jaar 1916, evenals de beide voorafgaande jaren in den vorm van een boekje, thans 225 bladzijden tellend.

Het personeel, dat in 1915 verminderd was tot 820, is in 1916 weer gestegen tot 856; het aantal assistenten bij den geneeskundigen dienst is van 3 op 5 gebracht, het aantal controleerend-geneeskundigen in den buitendienst is gelijk gebleven (14),